

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра французької філології

Майя НІКОЛАЄВА

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методологічна культура магістрів у контексті сучасних вимог до наукових досліджень з філології

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В11 Філологія
Спеціалізація:	В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Освітньо-професійна програма:	Переклад з англійської мови та другої іноземної українською

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методологічна культура магістрів у контексті сучасних вимог до наукових досліджень з філології**». Одеса: ОНУ, 2025. 13 с.

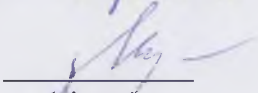
Розробник:

Князян М.О., д. пед. н., професор, професор кафедри французької філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри французької філології

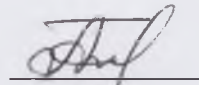
Протокол № 1 від "24" серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Погоджено із гарантом ОПП «Переклад з англійської мови та другої іноземної українською»

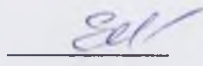

(підпис)

Анжела БОЛДИРЕВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від "28" серпня 2025 р.

Голова НМК

(підпис)

Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність В11 Філологія Спеціалізація: В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Основна	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Форма підсумкового контролю: Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітній компонент «Методологічна культура магістрів у контексті сучасних вимог до наукових досліджень з філології» має на **меті** ознайомлення здобувачів вищої освіти з поняттям методологічної культури, вимог до її формування як базису становлення особистості дослідника, впровадження науково-дослідницької діяльності магістрів-філологів у контексті сучасного наукового доробку й перспектив досліджень у галузі філології, зокрема перекладознавства й перекладу, поглиблення знань про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня.

Завданнями освітнього компонента є розширення системи знань про методи наукового дослідження з філології, вимоги до академічної доброчесності магістрів філології, захист інтелектуальної власності, формування вмінь проєктування та реалізації своєї науково-дослідницької діяльності магістра, підготовка до викладу результатів наукового пошуку у форматі доповіді, тез, статті, кваліфікаційної магістерської роботи, їх оформлення згідно правил академічного письма.

Вивчення освітнього компонента спрямоване на формування елементів таких **компетентностей**:

інтегральної:

ІК. здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальних (ЗК):

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК14. Здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності в навчальній, науковій і професійній діяльності, зокрема під час використання джерел, даних, цифрових технологій і засобів штучного інтелекту, усвідомлюючи етичну відповідальність за достовірність, авторство та вплив результатів досліджень

фахових (ФК):

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів

ФК5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

Програмні результати навчання (ПРН). У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог

ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:** зміст та структуру методологічної культури магістра філології, методології та методів наукового пошуку, академічної доброчесності, захисту інтелектуальної власності, вимог до реалізації наукової письмової та усної комунікації як її базових компонентів;

уміти: відповідно до вимог академічної доброчесності планувати, організовувати науковий пошук, здійснювати опрацювання та аналіз інформації з джерел державною та іноземними мовами, інтерпретувати, структурувати, систематизувати матеріал згідно доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення та висновки, презентувати результати досліджень.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічна культура магістрів: теоретичне підґрунтя

Тема 1. Методологічна культура магістрів філології: сутність та структура

Методологічна культура магістра філології. Готовність системно досліджувати лінгвістичні явища. Розширення наукового фонду з перекладознавства. Генерація та впровадження інноваційних ідей. Цінності. Академічна доброчесність. Мотивація. Ставлення, емоції. Знання. Дослідницькі вміння. Здатність до критичного мислення. Рефлексія.

Тема 2. Сучасні вимоги до наукових досліджень з філології та їх проєкція на формування методологічної культури магістра

Роль наукових досліджень магістрів філології в реалізації глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, заявлених в резолюції Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй та визначених Указом Президента України. Особистісно орієнтоване (студентоцентроване) навчання. Вияв особистісної ініціативи студентів. Персоналізація. Актуалізація інтелектуально-пізнавальної діяльності. Врахування особливостей сучасного цифрового середовища та реалій, використання інформаційних технологій у дослідженнях з філології. Міждисциплінарність у науковій діяльності філолога.

Змістовий модуль 2. Реалізація методологічної культури магістрів у наукових дослідженнях з філології

Тема 3. Мовні особливості наукового тексту

Лексика і фразеологія наукового стилю мовлення. Морфологія наукового мовлення. Синтаксис наукового мовлення

Тема 4. Загальні методи дослідження.

Спостереження. Індукція. Формулювання гіпотези. Аналіз. Синтез. Таксономія. Порівняння. Формалізація. Ідеалізація. Експеримент. Моделювання.

Тема 5. Методи лінгвістичного дослідження

Парадигмальні, міжпарадигмальні, маргінальні, комплексні або комбіновані методи. Структурний, функціональний, конструктивний методи. Типологічний і зіставний методи. Описовий метод. Психолінгвістичні, соціолінгвістичні, етнолінгвістичні методи. Концептуальний аналіз. Математичні методи у лінгвістиці згідно специфіки магістерської роботи здобувача вищої освіти.

Тема 6. Проєктування науково-дослідницької діяльності

Планування роботи. Визначення поняттєвого апарату. Відбір фактологічного мовного матеріалу. Робота з джерелами інформації. Організація тексту наукової роботи, його оформлення відповідно до критеріїв наукового стилю. Цитування, бібліографічні посилання, список використаної літератури.

Тема 7. Академічна доброчесність. Захист інтелектуальної власності

Надання достовірної інформації. Виховання академічної культури. Дотримання правил. Відповідальність. Етапи реалізації права на захист інтелектуальної власності. Правила подання кваліфікаційної роботи магістра на перевірку тексту наукової роботи на унікальність. Шкала унікальності академічного тексту. Порядок подання апеляції та її розгляду.

Тема 8. Оприлюднення результатів науково-дослідницької діяльності магістра філології

Підготовка наукової статті до фахового видання України. Підготовка доповіді на науково-практичну конференцію. Утворення презентації та доповіді за темою кваліфікаційної роботи. Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт. Рецензування кваліфікаційної роботи. Документація до кваліфікаційної роботи магістра філології.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Очна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Методологічна культура магістрів: теоретичне підґрунтя								
Тема 1. Методологічна культура магістрів філології: сутність та структура	11	2	2	8	11	2		10
Тема 2. Сучасні вимоги до наукових досліджень з філології та їх проєкція на формування методологічної культури магістра	11	2		8	11			10
Разом за змістовим модулем 1	22	4	2	16	22	2		20
Змістовий модуль 2. Реалізація методологічної культури магістрів у наукових дослідженнях з філології								
Тема 3. Мовні особливості наукового тексту	11	2	2	7	11	2		10
Тема 4. Загальні методи дослідження	11	2	2	7	11			10
Тема 5. Методи лінгвістичного дослідження	11	2	2	7	11		2	10
Тема 6. Проєктування науково-дослідницької діяльності	11	2	2	7	11			10
Тема 7. Академічна доброчесність. Захист інтелектуальної власності	12	2	2	8	11	2		10
Тема 8. Оприлюднення результатів науково-дослідницької діяльності магістра філології	12	2	2	8	13		2	10
Разом за змістовим модулем 2	68	12	12	44	68	4	4	60
Усього годин	90	16	14	60	90	6	4	80

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
	Усне опитування, перевірка виконаних завдань самостійної роботи	Очна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1.	Тема 1. Методологічна культура магістрів філології: сутність та структура	2	
2.	Тема 2. Сучасні вимоги до наукових досліджень з філології та їх проєкція на формування методологічної культури магістра		
3.	Тема 3. Мовні особливості наукового тексту	2	
4.	Тема 4. Загальні методи дослідження	2	
5.	Тема 5. Методи лінгвістичного дослідження	2	2
6.	Тема 6. Проєктування науково-дослідницької діяльності	2	
7.	Тема 7. Академічна доброчесність. Захист інтелектуальної власності	2	
8.	Тема 8. Оприлюднення результатів науково-дослідницької діяльності магістра філології	2	2
	Всього	14	4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин	
	Підготовка до практичних занять, складання конспекту, усна доповідь, самостійне завдання	Очна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1.	Тема 1. Методологічна культура магістрів філології: сутність та структура. Розробити словник термінів, які репрезентують поняття «методологічна культура магістра філології».	8	10
1	2	3	4
2.	Тема 2. Сучасні вимоги до наукових досліджень з філології та їх проєкція на формування методологічної культури магістра. Підготувати відеоповідомлення «Методологічна культура магістрів філології як підґрунтя конкурентоздатності та	8	10

	професійного саморозвитку»		
3.	Тема 3. Мовні особливості наукового тексту. Розробити поради студентам щодо коректного оформлення наукового тексту.	7	10
4.	Тема 4. Загальні методи дослідження. Утворити таблицю загальних методів дослідження з поясненням їхньої сутності та прикладами використання в гуманітарних науках.	7	10
5.	Тема 5. Методи лінгвістичного дослідження Підібрати методи лінгвістичного дослідження відповідно до теми кваліфікаційної роботи, визначити їхні функції.	7	10
6.	Тема 6. Проєктування науково-дослідницької діяльності. Розробити план, підготувати вступ до кваліфікаційної роботи за визначеною темою.	7	10
7.	Тема 7. Академічна доброчесність. Захист інтелектуальної власності. Розробити презентацію «Вимоги до академічної доброчесності в Законі України «Про академічну доброчесність», офіційних документах ОНУ імені І.І. Мечникова».	8	10
8.	Тема 8. Оприлюднення результатів науково-дослідницької діяльності магістра філології. Підготувати статтю до фахового видання України.	8	10
	Разом	60	80

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як поточний/фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такий онлайн-курс:

	Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання	Дотично до теми (та/або компетентності, результати навчання, що формуються)
	Платформа онлайн курсів UdeMy	
1	Research Methodology Мета курсу: ознайомити студентів з основними елементами дослідження, забезпечити поглиблене обговорення дослідницьких концепцій, розкрити етапи академічного дослідження, підготувати до написання дослідницької роботи. https://www.udemy.com/course/research-methods/?srsltid=AfmBOooi9XqDsxxxD4wJiWL6I6u2TNCsBeEocWQ_QDxWI--hr1RkZmDG&couponCode=LETSLEARNNOW	Дотично до тем 1-3, 6.
2	Research Methodology and Key Concepts Мета курсу: розкрити основи та визначення дослідження, повний процес дослідження, від	Дотично до тем 4-8.

	визначення проблеми до звітності про результати. Проаналізувати ключові методи статистичного та якісного аналізу даних. Висвітлити етичні міркування щодо проведення досліджень, різні типи досліджень. https://www.udemy.com/course/research-methodology-and-key-concepts/?srsltid=AfmBOopdvzSFW1dg8eBF0QOARO6CZgN7VQfFD7VQDmp9a8jXICVgo_g	
--	--	--

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

9. Методи навчання

Словесні: лекція, пояснення.

Наочні: презентації, відео повідомлення.

Практичні: виконання самостійної роботи, підготовка доповідей, презентацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування на початку лекції для перевірки засвоєння матеріалу попередньої теми, усне опитування під час практичних занять.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії та шкала оцінювання

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
90–100	A	<u>зараховано</u>	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	B		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі.

70–74	D		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX	<u>не зараховано</u> з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного контролю.
0–34	F	<u>не зараховано</u> з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

11. Питання для поточного контролю

1. Сутність поняття «методологічна культура магістра філології».
2. Структурно-компонентний склад методологічної культури магістра філології.
3. Сучасні вимоги до наукових досліджень з філології.
4. Роль наукових досліджень магістрів філології в реалізації глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, заявлених в резолюції Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй та визначених Указом Президента України.
5. Врахування особливостей сучасного цифрового середовища та реалій, використання інформаційних технологій у дослідженнях з філології.
6. Міждисциплінарність у науковій діяльності філолога.
7. Особливості наукового стилю мовлення: лексика і фразеологія.
8. Специфіка морфології наукового мовлення.
9. Синтаксис наукового мовлення.
10. Характеристика загальних методів дослідження у кваліфікаційній роботі магістра філології.
11. Структурний метод у науковій роботі магістра філології.
12. Функціональний метод у науковій роботі магістра філології.
13. Конструктивний метод у науковій роботі магістра філології.
14. Описовий метод у науковій роботі магістра філології.
15. Зіставний метод у науковій роботі магістра філології.
16. Концептуальний аналіз у науковій роботі магістра філології.
17. Математичні методи у лінгвістиці згідно специфіки кваліфікаційної роботи магістра.
18. Визначення поняттєвого апарату дослідження у кваліфікаційній роботі магістра філології.
19. Визначення наукової новизни та практичної значущості у науковій роботі здобувача вищої освіти

20. Відбір фактологічного мовного матеріалу у контексті кваліфікаційної роботи магістра філології.
21. Реалізація вимог щодо академічної доброчесності.
22. Закон України «Про академічну доброчесність».
23. Офіційні документи ОНУ імені І.І. Мечникова про академічну доброчесність.
24. Етапи реалізації права на захист інтелектуальної власності.
25. Підготовка наукової статті до фахового видання України.
26. Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт.
27. Документація до кваліфікаційної роботи магістра філології.
28. Правила подання кваліфікаційної роботи магістра на перевірку тексту наукової роботи на унікальність.
29. Шкала унікальності академічного тексту.
30. Порядок подання апеляції та її розгляду.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (Див. Питання для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль								Загальна оцінка
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
100	100	100	100	100	100	100	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукового дослідження, академічне письмо та академічна доброчесність». Одеса: ОНУ, 2025. 15 с.
2. Силабус навчальної дисципліни.

14. Рекомендована література

Основна

1. Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова (2020 р.). URL : <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>
2. Марінашвілі М. Д., Князян М. О. Науково-дослідна робота здобувача вищої освіти спеціальності В11 Філологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти спеціалізації В11.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька / М. Д. Марінашвілі, М. О. Князян. Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2025. 175 с.
3. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL : https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf
4. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Академічне письмо: навч. посібник. Кривий Ріг, 2019. 130 с. URL : <http://elibrary.donnuet.edu.ua/1644/1/Посібник%20Академічне%20письмо.pdf>

Додаткова

1. Князян М.О., Данильченко, І.Г., Соколова А.В. Дослідницька компетентність майбутніх фахівців-гуманітаріїв: сутність, структура, функції. Інноваційна педагогіка. 2025. Випуск 81. Том 1. С. 9-12. <https://doi.org/10.32782/26636085/2025/81.1.1>
2. Ніколаєв Є., Бахрушин В. Методичні рекомендації для ЗВО з підтримки принципів академічної доброчесності. 2019. 41 с. URL : https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Metod.rekom.dlya-ZVO_pidtrimka-AD.pdf
3. Kniazian M. Scientific research activities of future bachelor and master of philology as a foundation for professional self-development. *Innovative vector of education development in the era of global challenges* : coll. monograph. Slovak Republic, Podhájska : European institute of further education, 2023. P. 85-120. URL : <https://dspace.khimu-library.com.ua/server/api/core/bitstreams/c779f486-da7f-4eac-85a6-43bb2405ceb5/content>

15. Електронні інформаційні ресурси

1. <https://saiup.org.ua/resursy/osnovy-akademichnogo-pysma-metodychni-rekomendatsiyi-ta-programa-kursu/>